

Pasakėčia apie lapę ir spąstus

Gyveno kartą lapė, kuri labai mylėjo laisvę.

Lapė taip mylėjo laisvę, kad sykį patekusi į spąstus ir niekaip nebegalėdama ištrūkti paėmė ir nusigrauzė spąstuose įstrigusią užpakalinę koją. „Geriau laisvė su trimis kojomis negu su visomis keturiomis nelaisvė“, – pagalvojo lapė ir šluobodama nuskubėjo šalin.

Po kurio laiko, žaizdai jau beveik užgijus, lapė vėl pateko į spąstus ir niekaip nebegalėjo ištrūkti. Todėl galų gale nusigrauzė spąstuose įstrigusią antrą užpakalinę koją. „Geriau laisvė su puse kojų nei nelaisvė su visomis“, – pagalvojo lapė ir kuo greičiau nurėpliojo šalin ant priekinių kojų, iš paskos vilkdama kraujuojantį kūną.

Bet po kurio laiko, žaizdoms apgijus, jau išmokusi šiaip ne taip išgyventi, lapė vėl pateko į spąstus ir vėl, niekaip nebegalėdama ištrūkti, paėmė ir nusigrauzė spąstuose įstrigusią vieną iš dviejų belikusių priekinių kojų. „Geriau laisvė su viena koja negu nelaisvė su visomis, kad ir kiek jų būtų“, – pagalvojo lapė ir, paskutine koja pasispirdama, nušliaužė šalin.

Išgyventi lapei su viena koja buvo labai sunku, teko daugiau slapstytis ir kentėti negu stengtis ir medžioti, daugiau mąstyti negu veikti. Bet po kurio laiko lapė ir vėl pateko į spąstus. Ir vėl, niekaip kitaip nebeįstengdama ištrūkti, ji paėmė ir nusigrauzė paskutinę koją. „Geriau laisvė visai be kojų nei su kojomis, bet nelaisvė“, – pagalvojo lapė ir pamėgino šliaužti stverdama dantimis už žolių kuokštų bei medžių šaknų.

Tokia laisvė jau buvo ne daug kuo pranašesnė už nelaisvę, nors likimas spąstuose vis tiek nežadėjo nieko geresnio.

Ir vis dėlto tai buvo laisvė! „Dabar veikti jau visiškai nebėra ką, beliko mąstyti“, – pagalvojo lapė ir, beje, apsidžiaugė, kad spąstų grėsmės pagaliau išvengė galutinai: ji tiesiog nebeturi kuo į spąstus patekti. Arba jei vis dėlto jai pavyktų nudriukuoti ligi kitų spąstų ir įkišti ten snukį, tai jo nusi-

graužti ji vis tiek nebegalės – bent jau šitas žiaurus pasirikimas atkrenta!

Autoriaus komentaras

Prisipažinsiu, nors jaučiu, kad tai pasakėčia, aš ir pats nežinau, kaip ją suvokti. Ar kaip sąmojingą groteską su gera doze ironijos lapės atžvilgiu? Ar tragiškai, pakiliai? Ar skaidriai tarsi gnostikas Kryžiaus kelią? O gal tai pasakėčia visai ne apie lapę, o apie mišką, kuriame tiek spąstų, kad laisvas žvėris nebegali išgyventi? Ar tiesiog apie tai, kad nuo pat pradžių reikėjo mažiau lakstyti, zuiti, „veikti“, daugiau galvoti, mąstyti? Gal ši pasakėčia, vieną rytą nubudus atėjusi į galvą, – tiesiog žinia man iš „pasąmonės“, žinia man vienam, kad reikia pagaliau ką nors daryti... Tiksliau, kad laikas pagaliau liautis vis ką nors „darius“, nuolat, be paliovos „darius“ ir „darius“, nes taip aš tik spąstų pats sau ir prisidarau. Tačiau kaip man žinoti, nuspręsti? Juk jeigu tik tvirtai nuspręsiu, kaip „iš tikrųjų“ yra, argi tai nebus dar vieni spąstai?

Vienas iš šios pasakėčios trūkumų yra tas, kad liko nepaminėta, neišnaudota lapės uodega, šiaip jau pernelyg ryškus ir atsikišęs jos atributas, kad būtų taip nepagrįstai pamirštas. Gal reikėjo rašyti ne apie lapę, o apie kokį kitą gyvūną? Beje, kodėl būtent lapė? Šį tą lyg esu skaitęs... Na, bet gana apie tai – tai jau tampa spąstais...

DAINIUS RAZAUSKAS